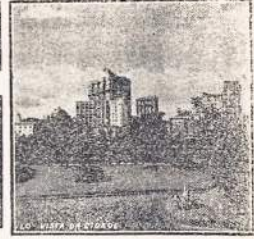

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
 adresas:
LIETUVIS
 Rua Bandeirantes, 92,
 Caixa Postal, 1764,
 São Paulo.

JORNAL LITHUANO
 Lietuvų Š-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „Sviesa“
 Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
 Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vanevicius

6-ti METAI.

SÃO PAULO, 1934 m. Lapkričio - Novembro mėn. 24 d.

NR. 28 (307)

Kad darbas sektusi.

Kiekvienam žmogui reikalinga gerai apgalvoti, visas kilūšius numatyti, visus darbo išteklius apskaičiuoti. Kitaip sakant, reikalingas darbo planas. Jei kas nori pasistatyti sau namą turi būtina pasidaryti planą, apskaičiuoti kiek reikalinga bus statybinės medžiagos, kiek kainuos darbas ir t. t. Net ir siuvėjai ar siuvėjai reikalingas suvamo rūbo modelis, kitaip sakant, planas. Batsiuvys taip pat nulima nuo kojos išmieras, parenka tinkamą išmieri kurpai, ir tik po to imasi batusi. Be plano, be modelio, be kurpalo — nei namų, nei rūbų nei batų ne padarysi. Rodos tai tiek jau aišku senam ir jaunam, prastelavusiam žmogui ir bemokslui kad apie tai ir kalbėti nereikėtų.

Mūsų visuomeniškas gyvenimas, pasirodo, yra reikalingas šitų pastabų. Organizacijos, klubai, draugijos jau nebe pirmos metus dirba savo darbu, iš kurio reikėjo tikėtis daug pranašesnių rezultatų kaip kad turime. Klausimas kodėl. Atsakyti į tai nesunku: visos mūsų draugijos, klubai, organizacijos iki šiol nesucebėjo savo sumanymams vykdyti pasidaryti planą. Buvo dirbama daug, dažnai parodyta darbe daug užsidegimo, kartais pasiektas visai gražių darbo rezultatų, vienok visuomenį pažėmus — pirmyn ne daug ką tepažengta tikta todėl kad darbo plano neturėta.

Visos mūsų organizacijos daro pa prastus ir nepaprastus susirinkimus, šaukia valdybų posėdžius, tariasi su pas kirais, veiksniais nariais, bet... tik tam kartui, kol vieną ar kitą savo uždavinį vykdo. Tas reikalas vykusiai ar nevykusiai praėjo, toliau jis pamiršamas, arba visai nuo jo atsisakoma, jokių svarstymų sakysim dėl nepasisekimų, nebėsi.

Draugijų metinėse darbo apskaitose, labai dažnai valdybos narių pas kubomis paskaitomose, mirga tik skaičiai: tiek ir tiek turėjome narių tiek ir tiek yra kasoje pinigų, tiek ir tiek suruošėm promociją — vakarų, koncertų, paskaitų; turime skolingų narių... nors darbo sąlygos buvo sunkios ir nepalaningos, vienok šiaip — taip krutėjome — vertėmės... Taip visomet draugijų valdybos baigia savo pranešimus visuo tinam susirinkime.

Nariai gi, supraptė ar nesupraptė gerai, visą valdybos pranešimą išklause, ar girdėję tik jo dalį (į tai rito dėl mesio nekreipiama), paploja valdybai ir... eina prie sekancio dienotvarkės punktu paprastai svarstomi — klausymai ir sumanymai. Ir viskas. Jokio ateišies darbų plano iš valdybos niekas susirinkimui neparuošia, susirinkimas tokio plano nepareikalauja, ir vėl grįžtama prie organizacijos darbo senu prastu taktu be jokio plano. Dėrbas gi be plano yra lygus tai

vui be vairo: kur jį bangos nublokė, ant kokios sekimos nuneš, ar į kokias volas suskaldys, — vis tiek — draugijos valdyba kaž-ko stebuklingo laukia, dedasi nelaimė neįvyksiantai. Bet gyvenime dažnai būna kaip tik priešingai.

Čia tai ir yra didžiausia mūsų organizacinio gyvenimo nepasisekimų priežastis. Joks darbas be plano nėra galimas, arba tai bus nedarbas o tikta atsitiktinumas. Tuos «atsitiktinumus» kiekviena mūsų organizacijų lapa aukomis, pašalponis — žodžiu — suragatsis. Išskėčim mes šitą klausimą todėl kad, šioms metams besibaigiant, visos mūsų organizacijos gerai apsigalvoję, kad bent kartą suprastų gyvą reikalą savo siekimams vykdyti susidaryti darbu planą visiems metams. Nes tikta gerai apgalvotas, planingas darbas gali ir turi kiekvienai organizacijai duoti teigiamų rezultatų.

Kai mūsų sportininkai turės savo uždavinį planą, kai jie žinos ko ir kaip siekia, mes pamatysimo ir jų darbu rezultatus, kurių per kelis metus nematėm. Tą patį bus galima pasakyti ir apie «Vilties» draugiją ir apie kitas mūsų organizacijas. Mokyklų kiti uždaviniai, todėl jų čia nesugretinam, bet joms skiriam atskirą minčių puiotą sekancio numerį.

LIETUVOJE

Lietuvos ir Latvijos prezidentai pasikeis vizitais.

Jau ne pirmas kartas, kai Latvija tam tikrą politinį sluoksnią o kartkarciais ir spauda kelia klausimą, kad Latvijos ir Lietuvos prezidentai turėtų pasikeisti vizitais. Ministrerių pirmininkų vizitai jau yra buvę 1931 metais. Dabar sakoma, kad tokiems prezidentų vizitams yra pats tinkamiausias laikas, nes abi valstybės Pabaltijo santarve yra suderinusios savo užsienių politiką. Todėl Latvijos politikos sluoksniuose esą svarstomas klausimas, apie Latvijos Prezidento Alberto Kviesio vizitą

Lietuvos Prezidentui Antanui Smetonai.

Latvijų užsienių reikalų ministerijos politikos departamentas esąs tos nuomonės, kad dabar yra pats vėliausias laikas Lietuvos ir Latvijos valstybių galvoms draugiškais vizitais pasikeisti. Po Pabaltijos santarvės pasirašymo, kuris, kaip žinoma, buvo padarytas Ženevoje per praeitą Tautų Sąjungos sesiją, jau nebėsur reikalo abiems valstybėms oficialiai laikytis, nes abi valstybės pasiraišydamos bendradarbinimo susitarimą, savo tarpusavius santykius padarė tikrai nuoširdžius ir draugiškus. Abiejų valstybių galvų pasikeitimas draugiškais vizitais būtų geriausias būdas Lietuvos ir Latvijos bendradarbinimo sutarčiai s-stiprinti.

Rygoje vyraujanti nuomonė, kad Latvijos prezidentas Albertas Kviesis dar šiais metais tokį vizitą Lietuvai padarytu. Gi Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona tokį pat vizitą padarytų kitų metų pradžioje. Tačiau prie to priduriama, kad šis reikalas galutinai bus išspręstas tik po senosios prekybos sutarties atnaujinimo arba naujosios pasirašymo. Reikia pažymėti, kad ir Lietuvos politikos sluoksniuose vyrauja nuomonė, jog Lietuvos ir Latvijos valstybių galvų vizitams paskeisti tai atėjęs pats geriausias laikas.

Tsb.
 Pigios japoniškos prekės.

— Paskutiniu laiku visame pasaulyje labai paplito pigios japoniškos prekės. Jos atitinkamas pozicijas užėmė įvairių kraštų rinkose. Japonijos prekybininkai stengiasi šias prekes užimti se rinkose įtvirtinti. Tuo tikslu dabar Europoje važinėja Japonijos prekybininkų delegacijos. Neseniai tokia delegacija apsilankė ir Pabaltijo valstybėse, drage ir Lietuvoje. Čia ji tarėsi su atitinkamų Lietuvos ekonominių organizacijų vadovais japoniškų prekių importu reikalui. Tačiau Lietuvoje šios prekės neturi pasisekimo, nes jos yra žymiai blogesnės už lietaviškas prekes.

Tsb.
 Tvarckmas Nidos uostas.
 Nidoje yra nedidelis Žvejų uostas

Neseniai buvo pradėtas jis tvarkyti: tvirtinamos uo to krantinės, kalami polderiai, dedamos fašinos ir kita. Visus darbus nanoma baigti dar šiais metais Ateinančiais metais Nidos uostą numatoma pertvarkyti iš pagrindų. Jis bus padarytas gražiu ir patogiu keleiviniu uostu. Išilgai Kuršių marių bus pastatyta 200 metrų krantinė keleiviniams laivams, o dabartinis uostas bus atiduotas tik grynai žvejų reikalams.

Tsb.
 Gyvėja susisiekinimas.

Tarp Lietuvos ir Anglijos nuolatos gyvena laivais susisiekinimas. Šiam susiekinimui patobulinti susiekimą palaikant su Klaipėda Anglų laivų bendrovė «United Baltic Corporation» vietoj plaukiojusioji iki šiol laivo «Baltrader» paleido kitą «Batalin», kuris yra didesnis ir greitesnis už pirmąjį.

Tsb.
 1.878.824 kg. žuvis.

Pereitais metais Klaipėdos krašto žvejai Baltijos jūroje ir kituose Klaipėdos krašto vandenyse sugavo 1.878.824 kilogramų žuvis 824.000 litų vertės. Į užsienį tos žuvis išvežta už 250.000 litų. Visame Klaipėdos krašte šiuo metu yra apie 1000 žvejų šeimų.

Tsb.
 Užsienis susidomėjo Lietuvos prekėmis.

Vienas Lietuvos eksportieris Prancūzijos parodoje buvo išstatęs savo eksportuojamas vėžius. Lietuvos vėžiai ovo pripažinti aukščiausios rūšies ir buvo apdovanoti aukso medaliu.

Mūsų krašto gintaro domisi net Brazilijoje. Viena Brazilijos firma, no rėdama pirkti mūsų gintaro, jau suėjo su Lietuvos firmomis į kontaktą.

Alytuje veikia konservų fabrikas buvo pasiūtas konservuotų grybų į Ameriką, kur grybai buvo pripažinti aukštos kokybės ir, specialistų tvirtinimu, mūsų grybai Amerikoje lengvai gali konkuruoti Prancūzijos specialiai išaugintus grybus.

Dėja, šiais metais grybų derlius labai menkas. Šių metų rudenį įvykusioje Prancūzijoje mechaninės skulptūros parodoje buvo pakviestas dalyvauti ir Lietuvos firmos bei organizacijos.

Tsb.
 Pasibaigė seniūnų ir valsčių tarybų rinkimai.

Spalių 30 d. pasibaigė rinkimai seniūnijose. Buvo renkami seniūnai, jų padėjėjai ir seniūnijos atstovai į valsčių tarybas.

Neblunkamų Spalvų
Audiniai Stipriausi
CASAS
PERNAMBUCANAS

Lietuvos kaimo kultūrėja.

Šiandien labai pasikeitęs Lietuvos kaimo vaizdas. Kas buvo Lietuvos kaimo vaizdas prieš 20 metų, tas šiandien jo nebegali pažinti.

Be šitų pertvarkymų Lietuvos kaimą gyventojai dideliais žingsniais žengia pirmyn. Anksčiau kaimuose būdavo pilna įvairių muštinių, triukšmo, girtavimo, kortavimo ir kitokių neigiamų reiškinjų.

Zemės ūkio darbai Lietuvoje dabar daugiau apdirbami mašinomis. Ir laisvą laiką ūkininkai stengiasi tinkamai išnaudoti.

Prieš keiliolika metų, o ypač prieš didįjį karą, retas Lietuvos ūkininkas mokėjo skaityti ar rašyti. Šiandien to jau nėra.

[ir tautiniam susipratimui, bei apsišvėtimui, kyla ir žmonių sveikatingumas, bei fizinis pajėgumas. Įvairios organizacijos, kurios turį subūrę didelį skaičių Lietuvos gyventojų, beveik visos savo programose įsirašę ir sporto dalykus.

Arčiau prisizūrėjus į šiandieninį Lietuvos kaimų gyvenimą, linksma širdimi gali konstatuoti, kad čia yra vispasiška pažanga, nyksta tamsumas, blogi papročiai. Juo yra pakeitę gražūs Lietuvos kaimo gyventojų darbai, kultūringumas, apsišvietimas, sveiki žaidimai ir organizuotumas.

Iškėlimai Šreiberio direktorijos netaisėtumais.

Atstaučius buvusį Klaipėdos krašto direktorijos pirmininką Šreiberį iš valdžios, tuojau ėmė nsiškėti jo neteisėti darbai ir su įstatymais nesuderintas valdžios pinigų švaistymas.

Nežiūrint, kad nekurią jis buvo perspėtas dėl tokių neteisėtų veiksmų, Šreiberis nekrepšdavo dūmėlio ir savo praagaltingą darbą varė toliau.

1929 metais tuometinė Katalyno direktorija priėmė įstatymą, kuriuo vi-

si akiniai kapitalai buvo apdedami kas 10 metų 2,5 %. Šis įstatymas įsigaliojo 1930 metų pradžioje. Kaip tik tuo metu Klaipėdos celulozo fabriko akciniai bendrovėi suėjo 10 metų.

Tai tik vienas pavyzdys. Gi jų yra visa eilė. Kaip išsireiškė dabartinis Klaipėdos krašto direktorijos pirmi ninkas Roizgys, Šreiberio direktorija Klaipėdos kraštą buvo navedusi prie bankroto.

— Iš Amerikos grįžę šią vasarą laukę Lietuvį kolonijas Vilniai vaduo ti sąjungos ir Vilniaus kelionio fondo atstovai, dabar Lietuvos spaudoje plačiai aprašinėja savo keičiamą įspūdžius ir Amerikos lietuvių gyvenimą, kiek jiems per 3 mėnesius ji teko pažinti.

— Šis metais per pirmus 9 mė nesius iš Lietuvos buvo išvežti 15.387 arkliai už 4 milijonus litų. Pernai per tą patį laiką buvo išvežta 14.245 arkliai už 3.587.800 litų ir užpennai —

6.192 arkliai už 1 milijoną litų. Tai i matome, kad arklų eksportas iš Lietu vos kasmet auga.

— Jau buvo pranešta, kad Latvija atšaukė prekybos sutartį su Lietuva. Mat latviams atrodo, kad ji buvusi tik Lietuvai naudinga. Dabar Lietuvos finansų ir užsienių reikalų ministerijos ruošia medžiagą deryboms su latvišais prekybos sutartai atstatyti arba naujai sudaryti.

— Spalių 18 dieną Kaune buvo surengta žuvusio Prancūzijos užsienio reikalų ministro Barthou ir buvusio Prancūzijos Prezidento Poincaré minė jimas. Iš ryto Kauno Bazilikoje buvo iškilmingos pamaldos, kuriose dalyva uo Lietuvos valdžios atstovai ir Fran cūzijos draugai.

— 1927 metais Kauno mirė Lietu vos Arkivyskupas, žinomas kovotojas už lietuvių teises Vilniaus krašte, Jurgis Matulevičius. Jis buvo palaidotas Kauno Bazilikoje kriptoje. Arkivysku pas Matulevičius yra Lietuvos Marijo nų vienuolių atnaujintojas.

— Spalių mėnesio viduryje specia li lietuvių ir vokiečių vandenų tarnybu komisija apžiūrėjo tą Nemuno dalį, kuri skiria Lietuvą nuo Vokietijos ir tikrin o Nemuno kraštą bei susistekimo sustip rinimo ir pertvarkymo reikavus.

Petras Didysis Saardame.

(taša)

— Ne, jis jau gavo kitą vietą: prie išvažiavimo iš miesto tolumą ro dąs stulpas nuvirtol..

Jo negalima pastatyti, jis svyrco ja, visai girtas! — ir vaikėžai juokdam isi bėgo į šalis, kaip tikta! Petras norėjo sugauti kokį nors iš jų.

Į rusų karalių pasipyliė iš visur akmeniuokai, snėlis... Vienas iš akme nų pataikė jam į dešinį petį; apsisbarstė akys nuo smulkių dulkių. Petras pradėjo pykti.

— Ei, jūs pasileidėtinai, nustokite, o ne — išmokysiu jus!

Vaikėžai dar įkyriau pradėjo pa juokti.

Neiškentė rusų milžinas, puo tē prie mažų užkabintojų, sugavo vieną iš jų ir, pagriebęs už liemens, ėmė kul ti vaikščio kojomis jo būdinius.

Visi išsibarstė, kaip žirniai, į įvai rias puses. Pakrito mažas dūmtrankių valytojas, laikęs rankose savo juoda šluotikę, pavirto ir suvirėjo vaikėžas, bėgęs į kranta žuvies šeimaininkui; Zu vys išsinerė iš grindinio. Į kravą pa kiuvio ir senė, vilkusi nuo turgaus kožin kokius daiktus, sėdėjusi praėjė moteris, pirkliavusi daržovėmis, rie dėto nuriedėjo, užkabinęjantis šuninkas ėmė totti ir, manydamas, kad su juo norima žaisti, ėmė šokinėti per pakritu sius vaikus, o Petras tebemosavo pa klhuvusiu jam vaikėžą į šalis.

Tą valandėlė iš miesto po arkaėjo pirkliai, žydai grįžostejį iš turgaus, puodininkas su savo prekėlinis. Pusiau tamsidejam praėjimo jie užliko gyva nu šį, suklupo. Gaidys išsoko iš rankų vieno pirklio, suriko ir nutūkė į šalį. Pavirto ir puodininkas, apsikabinėjęs apocialais ir puodais. Visa tai ėmė skambėti ir bildėti, suskultė, kilo ryks mas, nuo kranto ėmė susibėgti laivinin kai, nusteblinti nepaprasto triukšmo. Petras senai jau pametė vaikėža, be su si svokti betvarkėje niėkas negalėjo.

Rusų gigantas stovėjo, lyx Samso nas prie sumuštų filiilimų, kiek sutrikęs, nežinodamas, kas bus toliau.

Iš visų pusių rusai pasipyliė skun dai, skundėsi ir pirkliai žydai, kad jis išleido jų gyvus daiktus, n'arėjo ruso sąskaiton ir puodininkas, kuriam visi jo kuriniai buvo sudaužyti, ašarose skendo sena pirkle daržovėmis.

Iš kadin kur atbėgo silvėjos, sku biai aiškindamas, kad Petras sumuše jo vaikėžą ir išbarstė žuvis. Mažas dūmtrankių valytojos valytoja trynė sau pakaušį ir baimingai slinko į šalį nuo rusų milžino.

Rimta saardamietė, mačinsai, kaip Petras i tvarkė vaikus, pastatė ant zemės kibirus su vandeniu, kuriuos ji ne sė, ir ėmė barškėti:

— Tai kažin koks mučiko!

reikia burmistru! nuvesti ir pasodinti į kalėjimą, kitaip jis visus sumušė!

Priėjo ir kiti gyventojai. Už ker tės pasilėpė Gruntas ir Tamas, piktai džiaugdamiesi dėl būklės, į kurią pak liuvo neapkenčiamas jiems rusas.

Priekaištingai paingavo galva Linstas R gge, kal į išsaukė taip pat į nušytines vietą ir nurodė į jo darbi ninką.

— Ai — ai — ai! Štai jau nema niau, Piteri Michailovai, kad tu toks užkabinijęs, — kalbėjo rimtas laivinin kas, — Teks eiti į burmistra, tegul jis teis. Pas mus Olandijoje griežtai!

Patruokė Petras savo plačius pečius. Jam pačiam nepatiko tas įvykis; jis galėjo atimti jam galimybę tęsti mo klininąsi verleię.

— Ką gi, eima, — nutarė jis, pa galbau, ir, lydimas minios, nuėjo į rotu sę.

Nepaprastai storas Van — Pute nos, burmistras, sėdėjo ant plavio kė dės ir pasirašinėjo kažin kokius popie rius.

Įvertosi į rotučių minia priveriė ji pakelti galvą ir piktai pažūrėti į jėdu sukus.

— Ko jums reikia? — paklausė jis, suraukęs antakius.

— Tegul vienas kalba, n'ėko ne supranti!

Iš minios išėjo jaunas saardmie tis ir ėmė pasakoti visą įstorią sa vaip.

burmistras noriai patikėjo kaitinimui.

— Kas tave čia pažįsta, be Rogge's? — paklausė iš Petro.

— Į mane į atvedė kalvis Herit tas Kietas, — paskubėjo atsakyti Lins tas.

— Pašaukti kalvij!

— Sutrikusini pažvelkė Kietas į burmistrą, ir nukreipė nedrąsų žvilgsnij į rusų karalių.

— Ar tu senai pažįsti, Kista!, tą mušėiką? — tikta! paklausė kalvio Van — Putton'as.

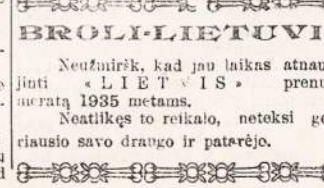
— Senai, kad dar Maskvoje buvo jau, ten susipažinau...

— Na, ir pažintis tamstos, Kista! Tokių pažinimų reikia vengti! — Pamo komal kreipėsi į j burmistras ir, atsi grėžęs į kaitinamąjį, žiauriai tarė:

— Aš lėpsiu tave, vyrūke, išsiūs ti iš Saardamo; kur nori, ten ir eik.

Kalvis tuo laiku nurksė o burmis trui, bet šis, nesuprasdamas, ką tas rei škia, pikta!

Kietas neišlaikė, prie burmistro kėdės ir pradėjo snibždesiu kalbėti Van — Puttonui kažin ką apie ašies' (h. d.)

Mirė Dr. Juozas Purickis.

Juozas Purickis gimė 1883 m. Traukų apskr., Jėzno parapijoje. Gimtame valsčiuose išėjęs pradinius mokyklis, pasukęs į Kauno kunigų seminariją, o ją baigęs — įstojo į Petrapilio dvasinę akademiją. Vėliau dar studijavo Šveicarijos universitetuose istorijos, filosofijos, socialius ir teisės mokslus. Baigęs studijas Juozas Purickis apgynė disertaciją ir gavo filosofijos daktaro laipsnį.

Nuo 1915 — 1918 m. dr. Purickis dirbo įvairiose lietuvių labdarystės ir politinėse organizacijose Šveicarijoje. 1918 metų pradžioje buvo paskirtas Valstybės Tarybos atstovu prie vokiečių valdžios ir tais pačiais metais įėjo nariu į Lietuvos Valstybės Tarybą. Susidarius pirmajam nepriklausomoms Lietuvos kabinetui, Dr. Purickis buvo paskirtas Lietuvos atstovybės Berlyne patarėju, o 1919 m. pradžioje jis skiriamas Lietuvos atstovu Vokietijai.

Dr. Purickis 1920 metais buvo išrinktas Steigiamojo Lietuvos seimo nariu. Tada jis sugrįžo į Kauną. Netrukus buvo paskirtas Užsienių Reikalų Ministeriu. Jam ministeriaujanant, buvo atnestas garsusis Hymanso projektas dėl Vintaus klausimo išsprendimo.

Dr. Purickis buvo geras diplomatas ir žymiausias Lietuvos publicistas. Jis ilgą laiką vadovavo Lietuvos žurnalistų sąjungai. Periodinėje spaudoje jis pradėjo dalyvauti dar studentu būdamas. Tuo laiku jis daug rašė Kauno žurnale „Draugijoje“. Šiame žurnale jis daug padėjo straipsnių ir ilgesnių studijų daugiausia istorinio ir filosofinio turinio. Didžiojo Karo metu ryškiai veidamas Šveicarijoje Dr. Purickis daug darbovosi, gamindamas lietuvišką propagandinę literatūrą. Šveicarijos lietuvių organizacijos Tautos Taryba, Informacijos Biuras, Ekzekutyvinis komitetas — išleido nemažą raštų apie Lietuvą įvairiomis svetimomis kalbomis. Daugelio tų raštų autoriumi yra Dr. Purickis.

Žymiausia Dr. Purickio studija yra apie reformaciją Lietuvoje XVI amžiuje, išleista 1919 m. Šveicarijoje, vo-

kiečių kalba ir studija apie Radvilų Juodajį.

Dr. Purickis paskutiniiais metais uoliai dalyvavo periodinėje spaudoje ir dirbo ekonominių studijų draugijoje, Vilniui Vaduoti Sąjungoje, Žurnalisto Sąjungoje ir kitur. Svarbesni klausimai bot koki pasitarimai neapsėdavo be Dr. Purickio. Jis buvo talkaus, švelnus būdo ir bet kokiuose kitų puskarščiavimuose ar išsiokimuose nuolat būdavo teikintojas.

Lietuva Dr. Purickio asmeny ne teko giliai mokslingo žmogaus, gabaus diplomato bei publicisto.

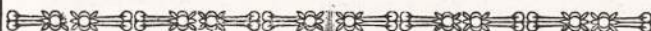
Jis turėjo krintinės angina (Angina pectoris) ir mirė staiga spalio 25 d. 4 val. naktį.

Tsb.

Apie Draugiją Užsienio Lietuviams Remti.

(Laiškas iš Kauno).

Vienas Amerikos lietuvių laikra-

Villa Zelina.

Jau pilnai pradėjo veikti autobusų susisiekimas į Villa Zellina, pradedant nuo Senojo Mercado rua 23 de Março.

Auto-omnibusai reguliariai vaiksčius nuo 6 val. ryto iki 10 1/2 val. nakt.

Auto-omnibusai eina: iš Mercado Velho, Avenida Rangel Pestana, rua Piratininga, rua da Mooca, Avenida Presidente Wilson, iki Praça Villa Zelina, ir toliau iki São Caetano.

Kainos šiokeidieniais: iki Villa Zellina — 300 reisų, sekmadieniais ir šventadieniais 400 reisų.

Šiandien pat įsigyk sau nuosava žemės sklypą už žemiausią kainą ir geromis sąlygomis, kur turėsi patogų auto — susisiekimą. Sklypai ilgam išimokėjimui be nuosimčių nuo 30 milreisų į mėnesį.

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. Agentūra vietoje, Avenida Zelina, 33 pas KARLO KORKIŠKO.

Naujoji Brazilijos Konstitucija.

(tąsa)

VII. Šaukti nepaprastą Atstovų Rūmų posėdį.

2 §. Kai Atstovų Rūmai yra su šaukti į nepaprastą posėdį, kuriam nera reikalo šaukti Federalinio Senato, tai jo tolydinės sekcijos kompetencija spręsti apie senatorių suėmimą ir jiems bylos kėlimą, o taip naudoti savo teises ir pareigas šio str. 1 § nr. V. reikalui.

3 §. Atidarant legislatyvinę sesiją tolydinė sekcija patiekia Atstovų Rūmams ir Federaliniam Senatui savo darbų rėlinėja sesijos pertraukos metu.

4 §. Tolydinės sekcijos nariai už savo darbą gauna tą pačią pašalpą, kai ir Federalinio Senato senatoriai per sesijas.

93 str. Valstybės ministrai Federalinio Senato reikalaujamus pranešimus duoda žodžiu arba raštu.

94 str. Federalinis Senatas savo plenumo nutarimu gali siūlyti Atstovų Rūmų dėmesiu projektus ir tokių įstatymų, kuriuos leidžiant jo bendradarbiavimas nėra reikalingas.

VI. Skyrius.

Valdžios organai ir jų bendradarbiavimas.

I. Skiltis.

Viešoji Ministerija.

95 str. Viešoji ministerija organi-

zojama Sąjunoje, Federalinėje apskrityje Teritorijose federalinių įstatymu, o valstybese (estados) — vietiniais įstatymais.

1 §. Federalinės viešosios ministerijos galva bendrais sumetimais yra Vyriausias Respublikos prokuroras, Respublikos prezidento skiriamas ir Federalinio Senato tvirtinamas iš piliečių su Vyriausiojo Teismo nariams pažymėtomis kvalifikacijomis. Jis gauna Vyriausiojo Teismo ministeriams skiriamą algą, bet yra atstatydinamas „ad nutum“.

2 §. Viešosios ministerijos galvos Federalinėje apskrityje ir teritorijose yra Respublikos prezidento laisvai skiriamas iš pasiūlymusių juristų su nepriekaištinga reputacija, į rinkikų sąrašus įtrauktų ir vyresnių, kaip 30 metų su apeliacinio teismo teisėjų (desembargadores) alga.

3 §. Federaliniais įstatymais sudarytos viešosios ministerijos nariai, kurie tarnauja bendriems reikalams, skiriami konkurse kelti ir netenka savo vietų, įstatyme numatytais atvejais, teismo sprendimu ar administraciniu procesu, kur jiems duodama visiška teisė gintis.

96 str. Kai Vyriausias Teismas paskelbia einčiu prieš Konstituciją bet kokį įstatymą nuostata ar valdžios aktą, tai tą nutarimą vyriausias Respublikos prokuroras praneša Federaliniam Senatui.

„Keleivis“ rašė, būk Draugija Užsienio Lietuviams Remti ieškanti Amerikos lietuviuose aukų ir norinti išnaudoti amerikiečių gerširdingumą. Toks tvirtinimas yra neteisingas: draugija nei laiškais, nei per laikraščius nėra prašiusi ir neketina prašyti aukų iš Amerikos ir bendrai iš kitų gyvenančių Lietuvos išievių.

Tai yra vienintelė Lietuvos žmonių įkurta draugija, pasiryžusi rūpintis Lietuvos išievių reikalais ir neprasanti tų išievių aukų. Draugijos darbas yra pačių Lietuvos žmonių aprūpintas.

Draugija lig šiol yra jau nemažai nuveikusi, šelpdama įvairių kraštų lietuvių ir ypatingo dėmesio kreipdama į jų kultūrinę būklę. Ji lig šiol yra išsiuntusi užsienius virš 8.000 tomų knygu, — į Argentina, kur Kordobos, Rosario, Berio, Tukumeno ir Avdane dos lietuvių nori įsteigti bibliotekas, kuriomis galėtų naudotis visi tų miestų lietuvių. Toks darbas, aišku, yra kilnus ir remtinas.

Knygu yra gavę ir Šiaurės Amerikos lietuvių.

Užsieny gyvenantie lietuvių įvertina draugijos darbą ir steigia jos skyrius. Skyriai jau yra Montevideo ir Buenos Aires miestuose Argentinoje.

Neseniai įsteigė skyriai Villepurt miestelyje, Šiaurės Prancūzijoje ir Eš sur Azete mieste, Liuksemburgo kuni gaikčioje, kur yra nemažai lietuvių burelis.

Paryžiaus lietuvių taip jau kreipėsi į Draugiją, prašydami lietuviškų knygų. Paryžiuje yra virš 100 lietuvių darbininkų; jie turi savo organizaciją „Lietuvis“, kurios valdyba nusiskundžia organizacijos neturtingumu ir bendrai įvairiomis Paryžiaus lietuvių — darbininkų būdomis.

Patartina būtų ir pas Jus Draugijos skyrių įkurti. Vis tik lengviau būtų bendromis įėjomis darbotis ir susisiekti su Lietuva įvairiais kultūriniais klausimais.

K. V.—AS.

Išleidžiamieji egzaminai.

D. L. K. Vytauto vardo lietuvių pradžios mokyklos išleidžiamieji egzaminai portugalų kalba bus šėštadienį, šio mėn. 24 d. dalyvaujant p. Lietuvos Konsului, Švietimo direktorijos inspektoriumi p. Ben. Dutrai ir dar dviem minėtoms direktorijos atstovams. Egzaminų pradžia 9 val. ryto. Tai dieną kitiems skyriams pamokų nebus.

Kitą šėštadienį, t. y. gruodžio mėn. 1 d. šioj mokykloj bus lietuvių kalbos išleidžiamieji egzaminai, dalyvaujant p. Liet. Konsului, kun. B. Sugintui ir visų vietinių mokyklų lietuvių kalbos mokytojų. Drauge laikys išleidžiamuosius egzaminus ir Dr. Basanavičius bei Vysk. M. Valančius mokyklų mokiniai. Pradžia 9 val. ryto.

Sekmadienį, gruodžio 2 d. D. L. K. Vytauto mokyklos mokiniai, baigdami mokslo metus, 8 val. ryto iškilmingai dalyvauja pamaldose. Po pamaldų, išleis mokiniai dainuos, deklamuos ir klėtikusiems egzaminus bus įteikiami diplomai.

L. Najienė

D. L. Kun. Vytauto vardo lietuvių pradžios mokyklos vedėja.

91 str. nr. IV reikalui, o taip pat elgiasi dėl vykdomosios ar įstatymų leidžiamosios valdžios panašių aktų.

97 str. Sąjungos ir valstybių (est.) viešosios ministerijos galva negali eiti bet kokiu kitu viešų pareigų, be mokyto ir kitų reikalų, kurie numatyti Konstitucijoje. Šio nuostato peržengimas reiškia viešos netekimą.

98 str. Karo ir rinkiminių teismų viešoji ministerija bus organizuojama specialiu įstatymu ir tik rinkiminių teismų viešosios ministerijos galva negali turėti kitų pareigų.

II. Skiltis.

Ataskaitų Tribunalas (valstybės kontrolė).

99 str. Laikomas Ataskaitų Tribunalas, kuris tiesiog ar organizuodamas įstatyme nurodytas delegacijas prižiūri biudžeto vykdymą ir sprendžia apie atsakomųjų asmenų sąskaitas, tiek grynai pinigines, tiek viešojo turto.

100 str. Ataskaitų Tribunalo ministeriai skiriami Respublikos prezidento ir tvirtinami Federalinio Senato; jie turi visas garantijas, kaip ir Vyr. Teismo ministeriai.

101 str. Kontrakčiai, kurie bet koki būdu turi reikalo su biudžeto pajamomis ar išlaidomis, yra laikomi tikriausiais jei registruoti Ataskaitų Tribunalole. Kai Ataskaitų Tribunalas atsisako kontraktą registruoti, tai tas kontraktas suspenduojamas ligi tuo reikalui išsitaris įstatymų leidžiamoji valdžia.

1 §. Turi būti ataskaitų tribunole registruotas iš kalno bet koks viešosios administracijos aktas, kuriuo remiantis turės išlaikyti tautos išdas.

2 §. Visais atvejais, atsakyma ne registruoti del trūkumo kredito saldo arba kai paliečiamas neatatinkamas kreditas turi draudžiamo pobūdžio; kai registravimo atsakymas turi kita pagrindą, galima padaryti išlaikyti tik tada, kai Respublikos prezidentas pasiūnčia su Ataskaitų Tribunalole rezervais „ex officio“ Atstovų Rūmams spręsti.

3 §. Autonominių tarnybų finansinė fiskalizacija vykdoma remiantis tais įstatymais, kuriais tos tarnybos sudarytos.

102 str. Ataskaitų Tribunalas duoda savo paruošiamąjį nuomonę per 30 dienų del Respublikos prezidento ataskaitų, kurios kasmet turi būti įteiktos Ataskaitų Tribunalui neteikiamos porankiu laiku, tai šis faktas pranešamas Atstovų Rūmams teisės sumetimais, ir tiek pirmu, tiek antru atveju duodamas nuodugnus pranešimas del biudžeto vykdymo.

(b. d.)

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENVIU!

Kronika.

BAŽNYČIOS STATYBOS KOMITETO POSĖDIS.

Lapkričio 16 d. «Lietuvio» Redakcijos tute įvyko S. Paulo Liet. Kat. Bažnyčios Statybos Komiteto posėdis, kuriame dalyvavo beveik visi K-to nariai. Į posėdį taip pat buvo atsiųskęs inžin. p. Dorfminderis, kuris patiekė savo apskaičiavimus. Sulig p. Dorf minderio apskaičiavimu, išpildyti duotąjį planą, vien statybos darbams reikią 188 000,000 mlireisų, prie to reikią pridėti dar 10% nuo bendros sumos statytojai ir keliolika tūkstančių mlireisų pavaršutinisko užėjimo išlaidoms. Taip, kad bažnyčia (dar galutinai nebaigta) turėtų kainuoti apie 160.000,000 Komitetas tokio pasiūlymo negalėjo priimti, nes tuo tarpu savo žinioje turi tik 100.000,000. Komitetas pasiūlė p. Dorfminderiui bažnyčios skę, plotį ir aukštį proporcingai sumažinti ir patiekė ti savo nauus apskaičiavimus sekantiom posėdžiui, kuris įvyks lapkričio 23 diena.

Nutarta greitu laiku aptverti bažnyčiai davanotą sklypą ir pradėti jo įyginimo darbus.

Iki šiam laikui dar negautas Arkvysskupo leidimas, todėl nutarta daryti žygių, kad leidimą išgauti. Taip pat svarstyta keletas mažesnes reikšmes klausimų.

Anksčiau buvo nutarta skelbti statybų konkursą, bet dėl kai kurių svarbių priežasčių nuo konkurso skelbimo atsisakyta. Dabar bažnyčios planas ir projektas yra atiduotas svarstyti kelioms patikimiems inžinieriams — konsultoriams. Sekančiame posėdyje bus be p. Dorfminderio, svarstomi ir kitų inžinierių pateikti apskaičiavimai bei pasiūlymai.

LITHUANIEČIŲ VAKARAS.

Lithuaniečiai ne vien futbolą ir pin-pongą žaidžia, bet ir gražius vakarus moka rengti. Lapkričio mėn. 17 d. jie surengė Lietuvų Namų salėje atręžtą šiais metais vakarą — balių su muzikaline ir valdybinę programą. Programą išpildė žinomi solistai p. T. Mažeika, K. Ambrazevičius, P. Jurgutis, muzikas p. J. Stankūnas ir vaidintojai p. L. Stanevičius, p. Januškiene ir p. Z. Makaveckaitė. Tos dienos favoritais buvo p. T. Mažeika ir L. Stanevičius, kiti taip pat neblogai savo dalykus atliko. p. Mažeika labai gražiai išpildė: 1) Don Carlos — Verdi, 2) Ol kas — Šimkaus ir 3) Arija iš operos «Sivilijos kirpėjas». Muzikas p. J. Stankūnas planu skambino: 1) Maršą «Vytautas» — Rakausko, 2) Valsas Ire — Durand, ir akompanavo visiems solo dalykams. P. Jurgutis neblogai padainavo «Man liūdina» — J. Stankūno, Guarda esta rosa — Paraguss, Prirodino — M. Petransko. K. Ambrazevičius šį kartą pasirodė stipniau, negu praėjusį kartą, geriau skambėjo Torna Soriento Arija iš operos «Rigoletto» ir «Daina apie už boną». Stanevičius atliko du monologus «Žmogaus pasikalbėjimas su šunim» — Gogolio ir «Compjionas» — Pivočės. Ypatinai pavykęs buvo pirmasis monologas. Be šių dalykų programoje dar buvo 1 veiksmo vaizdelis — «Išdykęs vaikas», kuri neblogai atliko p. L. Stanevičius, p. Januškiene, ir p. Z. Makaveckaitė.

Dar reikią paminėti geras nauai sudarytas lithuaniečių orkestras, gražiai išpuošta salė ir gera tvarka.

E.

V. BELOS VILTIČIŲ VAKARĖLIS.

Praeitą sekmadienį Vila Belos «Vilties» skyrius surengė gražų fokijų vakarėlių Lietuvų Namų salėje, kuriama suvaldino trumpą Valžganto kome-

dijelę «Tik niekam nesakyk». Vaidini mēlis pavyko neblogai. Publikos buvo nepaprastai daug, taip kaip reta ant paprastų vakarėlių. Bendrai vakarėlis praėjo gražiai ir tvarkingai.

Svečias.

Į LIETUVIO ANKIETA

Jau gavome keletą atsakymų. Labai būtų pageidaujama, kad į Ankieta atsakytų visi «Lietuvio» skaitytojai, bendradarbiai bei talkininkai. Mums labai svarbu žinoti daugumos nuomonę, todėl visi gerb. skaitytojai, nepagalėkite mažo triūso ir į kiekvieną Ankieta pateiktą klausimą po keletą žodžių atsakykite. Vėliau, gavę daugiau atsakymų, daugumos skaitytojų nuomonę bei pageidavimus paskelbsime laikrašty ir stengsimės, kiek bus galima, juos įgyvendinti.

Redakcija.

SAUGOKIMĖS TOKIŲ ŽMONIŲ.

Dom Retiro rajone gyvena lietuvis pavarde Al. Banys, kuris yra pasižymėjęs merginukas ir šeimyninės laimės grovionas. A. Banys yra vedęs žmogus, bet nežinintį j tai, saviljojo p-ę V. P-ę, kuri jo gerai nepažįdama, pasitikejo jo žodžiams, priėmė j būta ir davė pilną užlaikymą. Po keturių mėnesių, sužinojusi kad A. Banys yra vedęs, atsakė jam būta ir paprašė išsiskraustyti. Tada A. B-nys, supykęs ją smarkiai sumušė, ir, jau išėjęs j darbą, pavogė geresnius daiktus, kurie buvo V. P-tės kambaryje.

Dabar A. Banys prisipakė prie kitos, vedusios moteries, kuri jau turi dvidešimties metų sūnų ir savo vyrą, kurį pavarė. Kaip negėda tokioms moterims (kaip B. Mockienė) susidėjęs gyventi su tokiais tipais, kaip A. Banys. Panašių villiotųjų ir apgavikų atsiranda ir daugiau. Tokių žmonių reikėtų visiems lietuviams pasisaugoti.

Ziņas.

Aukos Villa Belos koplyčios altoriaus skolos padengimui.

M. Jakštienė 10000, M. Šukys 10000, V. Bajorūnienė 5000. Uždušinių dieną Villa Belos koplyčioje surinkta 895100.

Aukos S. Paulo L. K. bažnyčios statybai.

V. Dulinskas 5000, J. Paškevičius 5000, J. Šaučiūlis 5000, M. Pranevičienė 5000, J. Jurys 2000, P. Braslauskas 5000, Indriūnas 10000, R. Civiņskienė 6000, P. Radzevičius 12000, V. Pranekevičius 5000, J. Lu-

kovičius 2000, S. Bakanauskaitė 2000, J. Baičiūnas 2000, J. Varnauskas 20000, Krakcauskienė 10000, J. Skrupskas 20000, P. Minkevičius 13000, Skauranskaitė 5000, Minkevičius 5000, J. Kamarauskas 8000, S. Juknevičius 2000, J. Gudaitis 50000, D. Šneldeis 10000, O. Lukšienė 20000, O. Vaičiūnė 20000, V. Radzevičius 5000, O. Budrevičiūtė 5000, P. Klausaitis 20000, V. Juškaitė 20000, J. Kadaba 4000, J. Balsevičius 10000, O. Dembauskienė 5000, V. Kviklys 2000, D. Senuitaitė 5000, V. Kutinskas 7000, J. Kamarausko jungtvyų liūdininkai 10000, O. Kažukauskaitė 10000, J. Ginevičius 25000, V. Kačanauskas 10000, A. Sadauskas 10000.

Uždušinių dieną aukų surinkta Šv. Antano bažnyčioje 3913200.

Iš viso: 788200.

Tokių būdu iš viso surinkta aukų iki 21 d. lapkričio: 103145700.

Be to, fotografas Borisas atsukavo 50 statomos bažnyčios atviručių 300000 vertėje.

Visiems aukavusiems reiškiu nuodėrdžiausią padėką:

Kun. B. Sugintas.
Sào Paulo L. K. Klebonas.

„Lietuvio“ Ankieta Nr. 1.

1. Ar senai Tamsta laikrašty skaitai ir kada jis daugiau Tamstai patiko? (Nurodyti metus, laiką ir p.)
2. Ar tvarkingai ir kokiomis dienomis Tamsta gamni «Lietuvį»?
3. Ar perki «Lietuvį» pavieniais numeriais, ar prenumeruoj?
4. Kas Tamstai «Lietuvyje» patinka ir kas nepatinka?
5. Kurie straipsniai Tamstai labiausiai patiko? (Pažymėti straipsnių pavadinimus ir autorius).
6. Ar visi straipsniai Tamstai gerai suprantami? Nurodykite, kurie bu vo per sunkūs ar nesuprantami.
7. Kokių straipsnių, apysakų, žinių ar kitų dalykų Tamsta norėtumei «Lietuvyje» rasti?
8. Ar patinka Tamstai «Lietuvio» išvaizda, šriftas, straipsnių, žinių ir t. t. sutvarkymas?
9. Kokių daugiau pageidavimų Tamsta turite?

Į visus šiuos klausimus aiškiai su rašyti atsakymus ir neatidėlojant siųsti Redakcijai.

Atsakymus bei pareidavimus prašome rašyti visų skaitytojų, bendradarbių bei talkininkų tiek iš provincijos, tiek iš Sào Paulo miesto. S. Paulo vieste gyvenantieji skaitytojai, kuriems notoriau, gali laiškus paduoti tiesiog į Redakciją, nesilūniant paštu.

«Lietuvio» Redakcija.

Margumynai.

ITALIJOS KARALIAUS RŪMU KOMENDANTAS 104 METU.

Italijos karaliaus rūmų komendantui gercogui d-Olmo šiomis dienomis suėjo 104 metai. Karaliaus rūmų tarnyboje senutis gercogas jau tebėra nuo 1854 metų. Jis buvo ministeriu prie Kavuro, o nuo 1922 metų tebėra skiriamasis senatorius.

Nežiūrint savo amžiaus, gercogas d-Olmo ir toliau eina rūmų komendantu pareigas, ir kiekvieną dieną praeidžia po keletą valandų darbo kabinete. Sosto įpėdinio princuo Umberto vestuve se gercogas d-Olmo, (kuriam tada buvo 100 metų), buvo ceremoniameisteriu, ir ejo pirmas oficialus kortezės poroje.

Kada, keletą dienų prieš tai, gimė princesė Pia, pirmas kas pasveikino tėvą, buvo gercogas d-Olmo.

IR TRAMVAJUS NORIMO PADARYTI NETRIUKŠMINGU.

Matyti, todėl, kad tramvajus, kaip šių dienų susisiekimo priemonė, jau visiška atgyvenusi, todėl ir technika maža ką domisi jo patobulinimu, nes visą savo dėmesį yra atkreipusi į automobilių, geležinkelius ir lėktuvus.

Amerikos susisiekimo kelių sąjunga neseniai parodė, naują tramvajaus modelį, kuris yra paskutines technikos pasiekimas.

Visų pirma tramvajaus vagonų pridūota aerodinaminė forma, tai yra vagono profilis taip apskaičiuotas, kad jis rodytu, greitai einant, mažiausią pasipriešinimo ore. Antra vertus vagonas aprūpintas tormazais, stabdančiais jį, reikalo atveju, trumpiausiam atstume. Ir pagaliau, gumos padėklus įstatytus į visas vagono metalines dalis, kas daro vagoną absoliutiškai netrukišmingu: keleiviai nekenčia dėl nuolatinio braškėjimo ir triukšmo, kuo dabar labai pasižymi tramvajai.

KAS DABAR RŪPI ANGLIJOS KARALIAUS DVARIŠKIAMS.

Greitu laiku turi susituokti Anglijos sosto įpėdinis princas Georgas su italų princėš Marina, kas nomaz su kenyblių kelia Anglijos karaliaus dvarui. Ceremonijose kiekvienam pakviestam turi būti suteikta atitinkama vieta, pagal jo rangą ir padėtį. Bet kaip išspręsti tuos visus klausimus. Europoje jau tiek nuversta karalių sostų, kad tarp įvairių dinastijų susidarė nemaža painiavos...

Ar pavyzdžiui reikalinga dar skaityti imperatoriui, nustojusį sosto, kaip ispanų karalių Alfonso, ar kaip kitaip. Kas reikalinga kviešti ir kas ne? Kas daryti su daugeliu Kaizerio gimnazičių?

Karalius Jurgis pavedė išspręsti visus tuos sudėtingus klausimus princėšai Alisai, Altonos grovionei. Prieš Napoleono karūnavimą, Prancūzijoje buvo padarytas bandymas — repetici ja, kurios metu tikrieji asmens buvo pakeisti lėlimis ir reikiama išodinti. Dabar gi princėš Alisa, kaip praneša Londono spauda, pasekė prancūzų pavyzdžiui. Ji pirmo-ė išista karuomenę marionetę, vaizduojančią karuonutis svečius, renžia iš jų procesijas, priėmimus ir pietus ir tikisi, kad po daugelio repetitijų išeis iš tos su los padėties vis tik bus rasta.

SKELBKITES

TIK „LIETUVY“

Kiekvieno Lietuvio -- iševio pareiga

skaityti ir platinti vienintelį Brazilijos lietuvių nepartinį laikraštį «LIETUVIS». Tai didžiausias, pigiausias ir įdomiausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje. Užsakykite «Lietuvį» savo giminiams, draugams ir pažintiesiems Lietuvoje, Argentinoje ir Amerikoje. «Lietuvio» kaina: Brazilijoje metams — 10000, pusmečiui 6000, atskiriems mėnesiams po 1000. Į Lietuvą: metams 20000, pusmečiui 10000. Į Argentina, Šiaurės Ameriką, Kanadą ir kitas Amerikos valstybes metams tik 15000, pusmečiui 8000. M-tiniai skaitytojai gauna dovanų.

PASISKUBINKITE UŽSPRENUMUKUOTI «LIETUVI».

Pinigus siųsti „Lietuvio“ Caixa postal 1764 S. Paulo Brasil.

Jaunimo skyrius

J. Stankūnas.

Tautiškoji daina, muzika, pramogos bei šokiai.

(tąsa)

Kaip vystėsi chorų giedojimas.

Patį chorų pradžia ir žodis «chorus» randasi Graikijoje.

Senasis graikų chorų giedojimas, kaip ir pas kitas tautas, turėjo artimų ryšių su religija; buvo ir grynai pasaulinių chorų. Dainavimas buvo jungtas su šokiais, todėl choras buvo statomas į tam tikrą vietą, kur stovėdavo ir savo pereigas atlikdavo šokėjai, todėl ją vadindavo «choros» (šokis). Nuo pavadinimo vietos ir pats būrelis dainuojančių žmonių įgijo vardą «choro». Choro dainavimas pas graikus buvo laikomas garbingu užsiėmimu ir chore dalyvauti galėjo tik laisvi piliečiai. Už leidimą chore giedoti kitų piliečių choro organizatorius buvo baudžiamas 1,000 drachmų. Graikų valdžia ir tauta labai rūpindavosi tobulinimu choro dainavimo. Choro organizavimas buvo pavedamas turtingiems piliečiams, vadiniams «choregams», kurie nesigalėdavo išlaikyti, kad tik jo vedamas choras iškilmiuose arba giedojimo rungtyse gautų pirmenybę. Kai kuriems choregamams apsieidavo nuo 3,000 iki 5,100 drachmų. Gavęs vyrų muzikos lenktynėse, choregas būdavo tam tikru būdu pagerbiamas. Apie technikinį tų graikų chorų sutvarkymą mažai turime žinių. Dainininkai vadindavosi choregais ir jų skaičius buvo nedidelis 12—24 žmonių. Choralai tuo laiku giedodavo vienbalsiai arba oktavoje jei su vyrais dainuodavo moterys ar vaikai. Dainuodavo be ir su akompaniamentu floistos, lyros ir kitų instrumentų. Dainuoti himnus teatre bei muzikos rungtynėse, būdavo mokomi paprastai su

pagalita rankvedėliu «didrskalais» vadinamų.

Roma choro dainavime nenuejo toliau Graikijos, net kiek atsiuko. Jai pas graikus choro dainavimas turėjo artimų ryšių su religija ir buvo rimtu menu, tai ryšies, toji gadyneji kai jie valdė pasaulį religinis choras nebuvo branginamas.

Roma tuomet, matyt, buvo susidomėjęs dainininku — šokėja, gražuole verge, kuri atstodavo jam dievą, tėvų ne ir meną. Netikęs šokėjos šokinys pamainė jam kilų graikų dainavimą. Muzika, kaippa menas ėmė kristi ir pagaliau virto priemone pasitytioti.

Reikalinga buvo didelė atmaina pačioj sieloj. Kad pakitėtų visuomenės pažiūra, reikėjo naujo dvasinio vado, kuris galėtų įkvėpti ir muzikai naujos dvasios, kad ji virstų šventu menu. su rištu su aukštesniais dvasiniais interesais. Ta nauja šventa ugnis buvo juose sukurtas naujai gimusios krikščionybės. Tamsiose katakombose, apšviesto se mirgančia žibintuvo liepsna laike pamaldų naujam Dievui, gimė tas naujas menas, kuris prasinkus pusantro tūkstančio metų, pražydė tokiomis puikiomis spalvomis. Pirnykštis krikščionių choras buvo vienbalsis ir jokio instrumentu nelydimas. Giedojimas buvo atliekamas giesmininkų ir žmonių esančių pamaldose. Pirmutinės giesmės, skambėjusios krikščionių šventyklose, buvo psalmės paimtos iš žydų, graikų gi himnai krikščionių buvo giedami netik laike pamaldų bet ir laike kankinimo arba kapuose.

Gale I ir pradžioj II amž. Ignas, Antijochijos vyskupas, įvedė savo diecezijoje antifonų giedojimą, kuris buvo giedamas dviejų chorų pamainais.

Prie Kosto Didžiojo, kai krikščionių tikėjimas tapo oficialiai pripažintas ir pasidarė valstybės religija, imta rūpinis kurti specialius chorus ir rūpintis jų muzikaliu išlaviniu. Pradžioje IV simt. Romos popiežius Silvestras įsteigė pirmutinę giedojimo mokyklą, ir Lavdokijos susirinkime 367 m. buvo įsakyta, kad bažnyčiose nieks kitas ne giedotų, kaip tik specialiai išlavinti giesmininkai. Tas įvykis choro istorijoj labai didelės reikšmės turėjo, nes jis sankejonavo chorų kaippa meną, kad užimti chore vietos gali tik tam tikrai pasiruošę žmonės.

Nuo to laiko giedojimas rado sau tvirtą pamatą savo išvystymui ir laimingai išlaikė Julijono Atkvieltio persėkiojimo antpuolį. Šv. Ambrozijus, Milano Vyskupas, pirmas ėmė valyti bažnytinį giedojimą nuo svetimų įtakų ir pirmas darė bandymus teoretiniais jį išaiškinti.

Susitvėrė Ambrozijus aus giedojimas iš bažnytinės tonacijos. Tuo pačiu laiku imta bandyti ženklinoti gaidas, nors tik neumų pavidale. Pradžioje VII amž. Ambrozijiški giedojimai dalimis tapo iškraipyti. Popiežius Grigalius Did., būdamas muzikos srityje žinovu viena, pataisė Ambrozijiškas melodijas, antrai, davė joms daugiau lygumo ir neprikulmingumo plaukimo šalia teksto. Grigališkas giedojimas tapo pavadinatas «cantus planus», giedojimas lygus arba «cantus choralis» — choro giedojimas t. y. melodijos, choro atliekamos. Grigališkas giedojimas tapo kanonišku, t. y. bažnyčiai privalomas, kadangi popiežius Grigalius visiems liturgijos tekstams parinko «atinkamas melodijas, vadina mas «cantus firmus», ir sudėjo jas į tam tikrą rinkinį «antifonavius», kuris ir buvo prikaltas su grandine prie Alto rianų šv. Petro ir Pavilo bažnyčioje Romoje. Šv. Grigalius įsteigė giedojimo mokyklą schola cantorum Romoj. Ta mokykla pargarsėjo visoj Europoj. Šalių valdytojai pradėjo kreiptis į popiežius, prašydami atsiusti dainininkų. Popiežiniai leidžiant dainininkai važiuodavo į visus šalīs mokinti Grigalius giedojimo mo. VIII amž. popiežius Povilas nusuntė Pipinui du giedojimo mokytojus, kad jie Grigalius giedojimą pakeistų

Rymo giedojimu ir įsteigė mokyklas Paryžuj ir Mace.

Aukšto tobulumo laipsnio pasiekė Grigališkas giedojimas prie Karolio Didž. kuris išgirdęs ryminšką giedojimą, įsteigė giedojimo mokyklas visuose didesniuose savo karaiystės miestuose. Pats karalius išmoko giedoti ir pats vedė save vo karališkąjį chorą Anache. Gale pirmojo tūkstančio metų pasireikė pirmieji bandymai daugbalsio giedojimo (polifonijos) ir XI amž. imta jis plačiai vartoti, nors, dabarties akimis žiūrint, tas kontrpunktas (balsų giedojimas, «dumas į priešingas puses) polifonija, buvo niekamtinges. Tačiau choro išvystymo istorijai tai svarbu, nes nuo to laiko prasidėjo daugbalsinis choras; ir jis pats ėmė sparčiai vystytis.

Tuo laiku gvido — Aretietis išra do linijas gaidoms rašyti, kuomi ir pra sidėjo prie didesnio išsiplėtojimo polifonijos. Šiuo metu paraličiai polifonijai plėtojasi ir choro giedojimas. Europoje buvo įsteigta daug giedojimo mokyklų, kurios labai prisidėjo prie vystymo si choro meno. Daugelis didelių kompozitorių buvo mokiniai, o paskui vedė jais tų mokyklų.

Niderlandija ir Italija buvo didžiausios platintojas giedojimo dai.ės. XII ir XIV amž. prasidėo polifonijos žydėjimas ir aukščiausio laipsnio pasiekė XVI ir pradžioje XVII amž. sprendžiant iš tų laikų paliktų kūrinių, ipač Nederlandij ir Venecijos kompozitoriu, palifo nija statė didelius reikalavimus choram. Iš to matyti, kad chorų giedojimas stovėjo labai aukštai ir visuomenės reikalavimus buvo didelis. XVII amž. duoda visą eilę specialiai vokalinį pedagoginių kūrinių ir puikiausių dainininkų virtuožų.

Operai atsiradus, geresnės vokalinės jėgos buvo iš bažnyčios nutrauktos. Bažnyčioje pasilikę menkesni choralai. Taip pat ir visuomenė pradėjo daugiau kreiptis domės į operą, kur galėjo išgirsti puikiausius dainininkus neravroto kas bažnyčiose rimtumu. Polifonij. dauguma jau pradėjo nepatikti. Troško klausyti vieno dainininko, gerėtis jo artistišku dainavimu, į kitą ką nekreipdami domės.

(b. d.)

Arėjas Vitkauskas.

Vyties Kavaliai.

(Nuosirdi poemikė apie seną «bimbaldierių».)

Pirma būdavo «saldotai»,
O paskui «žalnieriai»,
Kuopa buvo lygi «rotai»,
Buvo «bimbaldieriai»...

O dabar jau laikas kitas,
«Vaisko» jau nebėra —
Tiktai yra vienas kitas
Likęs «bimbaldierius»...

Tokį dėdę susitikęs,
Daug ką sužinosi:
«Ranica» ir «ružė», «etikas»,
Kumštis po panosė...

Sako, kai «vaisko» lietuviai
Ruskių nesupratė,
Tai už tai jiems «čiorų» buvė —
Ir po «striebla» statė...

Dar, (nupasakoja dailiai),
«Aplicieriai» ruskiai
«Sompolais» vanoje kailį,
Apipilę druska...

Ir, už tai, kad svetintamais —
Vis blogai žiūrėjo,
Nors ir einant visur kantis
Tie atsižymėjo...

Pavyzdžiai, per turkų «vainą»
Arba «ant japonų»:
Kur mūsiškiai, braciai, eina —
Nėra «antiponų»...

O už visą tą narsumą
Ką tuomet turėjo?
Juk lietuviai už stiprumą
Į Sibirą ėjo...

Pasiklausius, dreba keliai,
Šiaušiasi čiupryna —
Ką darydavo ruskeliai
Lietuvoj tėvynėj...

«Bimbaldieriai» baigia mirti,
Ruskiams kur tarnavo,
Bet palieka (mums jie skirti.)
Atminimus savo...

Tegul galas tuos «saldotus», —
Standien jau karšviai, —
Ir «žalnierius» tuos ir «rotas»...
Šandien — lietuviai mes...

Ką vienias mūsų senis
Yra iškentėjęs:
Kur Sibierioj gyvenęs
Už šventas idėjas,

Arba verstas eit į karą
Į pasaulio kraštą
Už ruskių kokį carą,
Kurs nelaido rašto, —

Tegul visą tai mūsiškis,
Vilkdamas mundiera,
Prisimins: nei mažas biškis
Panaiškus nebėra...

Ir, tą varę atsiminęs —
Bočių iškentėta,
Pasiryžta dėl tėvynės
Nieko negailėti...

Nebeliko jau «saldotų».
Nei kokių «žalnierių» —
Yra kuopos vietoj «rotų»,
Nėra «bimbaldierių»...

Yra tik lietuviai tvirti,
Darbštūs ligi vieno —
Jų darbai, idėjai skirti,
Tokie — kaip iš pileno...

Et, Lietuva, mano miela, —
Sunku prisiminti,
Ką per kūnus ir per sielą
Tau keliai praskinti...

Juk nelinko brolių galvos
Nuo maskolių jungo,
Ir — štai — vėl trys gražios spalvos
Savo žemėj jungia.

Apkabindūsiu, išbučiuočiau,
Seną «bimbaldierių» —
Ta lietuvių; jam aš duočiau
«Vyties kavalierej»...

Juk jis nieko nebijojo
Po ruska mundiera,
Ir — suprižęs — drąsiai stojo
Už lietuvių «viera»...

Ei, jūs, vyrai, «bimbaldieriai»,
Patriotai narsūs,
Būkit Vyties kavalieriai, —
Jūsų žygiai garsūs...

AFORIZMAI.

Didžiausios garbės pasiekiamo ne tas, kas niekad ne-
usumunkame, bet tas, kas pakyla, susmukę.

KONFUCIJUS.

Jeigu kas moka parašyti geresnę knygą, pasakyti geresnį pamokslą ar padaryti geresnius spastus, negu jo kai mynas, tai nors jis savo namus pasta tytų miškuose, žmonės išimis taką į jo namus.

EMERSONAS.

Dangus nepadeda žmogui, kuris nenori dirbti.

SOFOKLAS.

Pasisekimas yra pasekos to, ką mokai gerai daryti ir gerai darymas to, ką dirbi, nemanądamas apie garbę.

LONGFELLOV.

Kai suardom gyvenimą dėl pinigų tai suardytas gyvenimas nesirūpina pinigais.

JAPONU PRIEŽODIS.

Ar gali būti kas nors maloniau, kaip turėti mažai reikalavimų ir pačiam juos aprūpinti?

EMERSONAS.

Savigarba, savęs žinojimas ir savi valda tai trejybė, valdanti gyvenimą ir vedanti į didžiausią įėjimą.

TENNYSON.

PASAULY

Išrado audinį panašų į styklą.

Čikagos mieste mirė žymus mokslininkas dr. Erick von Gebauer, kuris išrado audeklą panašų į gumą ir peršviečiamą, kaip stiklas. Naujas išradimas turės didesnę reikšmę audinių pramonėi.

Havanoje noramu.

Kubos sostinėje, Havanoje vėl noramu. Paskutinėmis dienomis mieste susprogdinta keletas bombų, kurios ta čia nuostolių nepadarė. Policija suėmė keletą komunistų ir anarchistų, kurie kėlė riaušius mieste.

Gaisres mokykloje.

Madride vienoje mokykloje, kurioje buvo didelis bendrabutis, kilo didelis gaisras. Gaisras kilo naktį, visiems miegant. Miegojusieji bendrabutyje, didžiausio paniko, išbėgo į gatvę su vienais baltiniais. Keletas žmonių sužeista. Nuostoliai dideli.

Surado nežinomo hidroplano likučius.

Iš Australijos pranešama, kad Wachat Bay, pajūryje rastos sudužusio nežinomo lėktuvo skeveldros. Spėjama, kad tai bus tas pats lėktuvas, kuris prieš mėnesį laiko skrido iš Hobartto į Melbourne.

Tame lėktuve buvo 13 keleivių, tarpe kurių du pilotai.

Sofijoj pakartas komunistas.

Iš Bulgarijos pranešama, kad Sofijoj pakartas žymus komunistų agitatorius ir veikėjas Lazarov, kurį toismas pasmerkė mirtimi. Mirties bausnė įvykdyta šiandien nauju vaist bės apsaugos įstatymu.

Vengrij spauda atakuoja Pietuslaviją. Vengrijos spauda smarkiai atakuo-

ja Pietuslavijos, Čekoslovakijos ir Rumunijos vyriausybes, kurias persekiojančias vengrus, gyvenančius virš minėtosios valstybės. Vengrų spauda reikalauja, kad tuo reikalu būtų įneistas skundas Tautų Sąjungai.

Pietuslavijos vyriausybė išleido įsakymą, kuriuo draudžiama įvežti ir pardavinėti vengrų laikraščius bei žurnalus.

Amerikiečiai suinteresuoti Brazilijos vatos eksportu.

Iš Vašingtono pranešama, kad viena didelė Amerikos firma, kuri eksportuoja iš Brazilijos į Ameriką vatą, atsisų specialę komisiją, kuri padės gerai paruošti Brazilijos vatą eksportui. Vatos apdirbimui bus Brazilijoje pastatyto specialės mašinos. Mašinas Brazilijos vatai apdirbti bus parduodamos ilgam išimokėjimui.

Paragvajaus — Bolivijos konfliktas.

Karas tarp Paragvajaus ir Bolivijos dar nepasibaigė. Ir viena ir kita pusė atkakliai kovoja. Didesni susirėmimai kartais apimsta, kartais vėl prasideda. Abiem šalim karas atneša daug nuostolių ir reikalauja žmonių gyvybių. Jau kiek laiko, kaip Tautų Sąjunga stengiasi abi šalis sutaukinti, bet viskas eina niekais. Ir viena ir kita šalis ne nusileidžia ir nepaliauja dariusi karų veiksmų.

Sarro teritorija prašo Tautų Sąjungos pagalbos.

Paskutiniu laiku Europoje didelio susidomėjimo ir rimtų politinių komplikacijų sukėlė Sarro srities reikalai. Versailles taikos sutartimi ši sritis buvo perleista 15-ka metų Prancūzijai. Ateinančių metų sausio 13 d. turi įvykti plebiscitas dėl tolimosios šios teritorijos likimo. Už Sarro sritį varžosi Prancūzija ir Vokietija. Už ką gyven tojai nubalsuos, tuo tarpu sunku pasakyti.

Šiomis dienomis Sarro srities valdomoji komisija pasiuntė Tautų Sąjungai petičiją, kurioje prašo, e būtų Sarro

sritį. Ypatingai pablogėjo Sarro srityje ekonominė padėtis. Petičijoje reikalaujama atidaryti laisvą rinką Vokietijai įvežimui reikalingų prekių. Taip pat prašoma T. S. imtis priemonių ir kitoms Sarro srities reikalams sutvarkyti.

Pasmerkti teroristai.

Austrijoj teismas nubaudė mirtimi tris nacional-socialistų, kurie ruošė gin kluotus atentatus ir terorizavo valdžios įstaigas. Viens teroristas iššoko iš cionančio traukinio, bet buvo sugautas ir pristatytas į vietą.

Mirė kardinolas Gasparri.

Iš Romos pranešama, kad lapkričio 18 d. Vatikano Rūmuose mirė kardinolas Gasparri, eidams 82 metus. Kardinolas Gasparri nuo 1914 metų iki 1930 ėjo Vatikano sekretoriaus pareigas. Vėliau dël senatvės ir silpnos sveikatos atšalstadydino. Jis buvo visam pasauli žinomas, gabus politikas. Jam sekretoriaujant pasirašyta (1929 m.) Laterano sutartis tarp Italijos ir Vatikano

Ispanijos revoliucijos atgarsiai.

Ispanijos sukilėlių areštai dar tebestęsta. Paskutinėmis dienomis suimta daug žmonių, tarpe kurių vienas universiteto profesorius. Buvęs ministras pirmininkas Azana suimtas ir nugubentas į vieną karo laivą.

Tautų Sąjungos Tarybos Pcsedžiai.

Šiuo metu Ženevoje posėdžiauja Tautų Sąjungos Taryba. Tautų Sąjungos Taryba svarstė keletą svarbių tarp tautinės politikos klausimų, kaip: Paragvajaus — Bolivijos konfliktą, Sarro srities plebiscito klausimą, Marselio aten taty ir kitus. Daugiausiai rūpėjo Tautų Sąjungai sudaro Sarro srities plebis citas, kuris turi įvykti ateinančių metų sausio mėnesi. Sarro srities gyven tojai reikalauja, kad Tautų Sąjunga ga riantuota visiška balsavimo laisvę. Smar kią agitaciją Sarro krašte vado hitleri niukai, kurie nori tą kraštą prijungti

prio Vokietijos. Sarro srities problema dar neįspesta.

Anglijos fašistų demonstracija.

Anglijos juodmarškiniai suruošė demonstraciją Beresford Square mieste, par kurią kilo riaušės. Prieš fašistus išėjo demonstruodami anti-fašistai. Tarp abiejų pusių kilo konfliktas. Išimaisiu si policija demonstrantas išsklaidė. Iš vienos ir kitos pusės areštuota daugybė žmonių.

— Havanoje areštuota 44 darbininkai, kurie Armour fabrike paskelbė streiką.

— Rygoje mirė senas rusų žurnalistas Maksim Gaufman, dienraščio «Segodnia» redaktorius. Jis buvo vienas iš geriausių rusų žurnalistų.

— Paskutinių laiku Prancūzijoje smarkiai atpigę žemės ūkio gaminiai. Žemės ūkio ministeris Casses priėmė spaudos atstovus, kuriems pareiškė, kad vyriausybė darysianti žygių žygiu pakelti ūkio gaminių kainas.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiška:

A. Audickui, R. Bauntrimeniui, P. Daukšai, A. Kiurieniui, J. Kaminskui, P. Kunigėliui, J. Leknickiui, J. Prancūnui, A. Petkui, M. Razbickui, J. Riševičiui, O. Trinkūnaitėi, K. Vasilianskui, J. Šabalianskui.
PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išpirkę pašto dėžutes — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Padėka.

Sporto Šešos «Lithuania» Bom Ro tiro skrybiaus valdyba išreikią padėką skolity p. T. Mažeikai, muzikui p. J. Stankūniui ir p. L. Stanevičiui prisidėjusiems prie mūsų vakaro — baliaus lapkričio mėn. 17 d. programos įpildyti mo.
Valdyba.

A. MAJUS.

(tąsa) 106

Descargo, m. nusikratymas (bėdos, pareigų); palengvėjimas; našta numetimas; kvitas.
Descaridade, f. negalėstingumas; nomeliasiširdumas.
Descarnado, adj. nekūningas; su liesę, sudžiūvęs.
Descarnador, adj. liesinamas, džiovinamas.
Descarnar, v. liesinti džiovinti.
Descarregar, v. vaisiaus kanduolę, kauloj išimti; fig. smulkiai išaiškinti.
Descarregador, m. krovėjas, iš krovėjas; gaisrininkų žvalgas, šauer manas.
Descarregadouro, m. iškrovimo vieta.
Descarregar, v. iškrauti; iškrauti tyti ištaisyti (užtaisyta šaun. ginklą); gesinti; iššauti; iššeisinti; iškilti (audra); — se, pasileisti (šaun. ginklas); atsikratyti, nusikratyti.
Descarrilamento, m. nušokimas nuo bėgių (traukinio).
Descarrilar, v. nušokdinti nuo bėgių.
Descartar, v. dėti kortas; — se, atsikratyti kuo.
Descarte, m. išmestos kortos; dėjimas nustatytų kortų (lošime); priekaba.
Descasar, v. perskirti (vedybas); suvesti į netaiką, supludyti.
Descasador, v. arpa; našina pe-

lams ar lukštams atskirti.
Descasadura, f. žievės lupimas; lukštenimas; nulupta medžio vieta.
Descasamento, m. — descasadura.
Descascar, v. lupyti žievę; atžyti; lukšteni.
Descendencia, f. aniai; kilnė.
Descendente, m. aninis; adj. kilminis; kilęs; comboio —, priešais einaš traukinys.
Descender, v. kilti, paeiti.
Descendimiento, m. nužengimas; nusileidimas, leidimasis; nusizeminimas; — da cruz, nuo kryžiaus nuėmimas.
Descentralizar, v. decentralizuoti; centrinės valdžios galia sumazinti vietinės valdžios naudai.
Descer, v. išilpti; nulipti; nužengti; tusileisti; leisti pavandeniui; nusizeminti; sumažėti; kristi (kainos).
Descercar, v. nuimti tvorą; atleisti suvaržymą; nuimti apgulos būklę.
Descerco, m. apgulos būklės nuėmimas; nebevaržymas.
Descerrar, v. atidaryti, atidengti.
Descida, f. išlipimas; nužengimas; slinkis; skardys; mažėjimas.
Descembrar, v. nuimti arka, skliautą.
Descingir, v. atjuosti; atleisti diržą, juostą.
Descogalar, v. suskįstinti; ištrinti, sulęsti.
Descoagular, v. — descoagular.
Descoberta, f. išradimas; išradinys; iš misas.

Descobridor, m. išradėjas.
Descobrimiento, m. išradimas, atradimas.
Descobrir, v. atrasti; surasti; nukloti; nudengti, sugalvoti; viešumom paleisti; — se, nusilmti kepurę; — se com alg., kam nors pasitikėti, pasakyti; v. n. skaidrėti, blaivytis.
Decoedar, v. nulupti duonos pluta.
Decomedido, adj. nesaikingas; nenuoseklus; netinkamas.
Decomedimento, m. nesaikingumas; nieko nepaisymas.
Decomedir-se, v. r. nieko nepaisyti; nesaikingai, nenuosekliai elgtis; leisti, valdyti pinigų.
Decomodidade, f. nepatogumas, neparankumas.
Decomunal, adj. nepaprastas, neįprastas.
Decompassado, adj. neproporcingas; neatatinkamas; nepaprastas.
Decompôr, v. nuimti, pašalinti iš įprastos vietos; sugrįžti, suardyti; sukelti netvarką; įžeisti; peikti.
Decomposiçao, f. išnarstymas, suskaidymas; puvimas; (žūr.) decompostura.
Decompôsto, adj. supainiotas; netvarkingas; nepadorus.
Decompostura, f. nevalyvumas; netvarka; nepadorumas.
Decomprazente, adj. nemalonus; neparankus; nepaslaugus.
Deconceto, m. negarbė, negerti mas; blogas vardas.
Deconceituar, v. susarmatyti;

užtraukti negarbę.
Deconcortar, v. — descentralizar.
Deconcortado, adj. netvarkingas; išnarintas; sugriuvęs, suirtęs, sutrikęs.
Deconcortar, v. supainioti; sutaršyti, sudarkyti, išsukti, išnarinti; — se, nesutarti (dėl kainos ir dainuoti).
Deconcorto, m. netvarką; suskilimas (nuomonių); išnirimas; palaidumas.
Deconcordançia, f. nedarnumas; nesantykis; priešūmas.
Deconcordança, f. nesutinkamas, nedarnus; priešingas.
Deconcorder, v. nesutikti, atsikilti; nesuderinti; nepritikti.
Deconfiado, adj. įtarimas; nepatikimas; abejotinas.
Deconfiança, f. įtarimas; nepatikėjimas; abejonė.
Deconfiar, v. įtarti; nepatikėti; imti abejonę.
Deconforme, adv. priešingai, atvirkščiai; netinkamai; nepaprastai.
Deconformidade, f. nedarnumas; netinkamumas; nuomonių skirtumas.
Deconheçer, v. nepažinti; nepripažinti; išsižadėti; — se, užsimiršti.
Deconheçido, adj. nepažįstamas; nežinomas; nedėkingas.
Deconhecimento, m. nežinojimas; nepažinimas; nedėkingumas.

(b. d.)

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėje Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėje S. Annoj,
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra-tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėje, Vila Anastacioje, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, vėneros ir ner-
vų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
susikalbama lietuviškai.RUA BARÃO ITAPETINGA
37-a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.**Moterišku rūbu siu-
vėja.**Siuva visokius moteriškus rūbus
sulig naujausių madų. Darbas greitas,
sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuo-
laida.**V. Bacevicienė.**

Rua Campineiros Nr. 62 (Móoca).

**Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“**

įsteigta 1890 metais

Atleka įvairius darbus foto-
grafijų srityje. Specialybė padidini-
nime, o taip pat su dažais.Darbas greitas, sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus fotografijų
reikalais. Daro iš fotografijų naujas.**ARTHUR SCHMIDT**Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.**DANTISTAS****JOSE LEVKOVITS**Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su
daugelio metų praktikos. — Blombuoja
dantis už 10\$000 su parcelela, arba si-
darbu. — Darbas garantuotas. Trau-
kia dantis be skausmo už 5\$000. Ati-
daryta dieną ir naktį. —**Mūsų mokyklų****Gydytoju adresai:****Dr. Gennaro Malzoni** - Rua
da Mooça, 497 Nr.**Dr. Ugo Rosa-Rua Mathias**
Ayres, 53-C Nr.**Dr. Biaggio Gravina** - Praça
Republica, 15 Nr.**Dr. Silverio Carpinelli** - Pra-
ça Ramos de Azevedo, 18 Nr.
(5-as aukštas.)PASTABA. Visi gydytojai nuo 8
val. iki 9 v. priima ligonis Hospital
«Humberto I».**DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!**Rūbai gražus tik tada, kai gražiai
pasiūti.Siuvame sulig naujausių madų ir
pigiau negu kitur. Didelis medžiagų
pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.Baigęs rusų medicinos klasinę mo-
kyklą su 25-ą m. praktika ligoninėse ir
klynikose Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje
ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių,
odos, lyties (venerinių), nervų, širdies,
džiuvos, mažakraujystės ir kitų ligų.
Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 2, na-
mas — 6 nuo 8 iki 1 val. p. kasdien
S. Pauly rua Anhaia, 100
nuo 3 iki 8 val. vak.**IZIDORO GARLO****Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neatsa-
ko.****Moterų Gydytojas DR. LORCH**

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buves 51/2 metu asistentu moterų klynikoje Berlyno ir Frankfurtj Rentgeno institutas
p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravio-
skyriaus moterų klinikos ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne letiniai spinduliai.PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus
trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena.
Telefonas 4-7337, saukiamas nakčia 7-3789.**Dr. B. K. Chipiakoff**

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t..**Dr. Adolpho Taubkin**

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas
ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai
reikalai.Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, snlė 5. Telef. 2-1639.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalbą lietuviškai.

Daktaras**A. JAZARA-SNEGE**(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos
ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.Verėta iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso
kius liudijimus ir t. t.Parnuošta įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir
pilytybės įgijimui.**MIGUEL OCOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Astrida	30. 11. 34.
Macedonier	8. 11. 34.
J. Charlotte	30. 12. 34.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Prezidento kelionė į Rio Gr. do Sul.

Iš Porto Alegre pranešama, kad Brazilijos Prezidentas p. Getulio Vargas į Rio Grande do Sul estadą vyksiąs su savo šeima ir dviem adjutantais. Jo atvykimo dieną bus paskelbta ne darbo diena. Visos valstybinės ir prekybos įstaigos tą dieną bus uždarytos.

Grįžo Interventorius.

Lapkričio 20 d. grįžo iš Rio de Janeiro S. Paulo interventorius p. Armando Salles de Oliveira. Ten jis turėjo daug svarbių pasitarimų su federacinės valdžios atstovais. Spaudos atstovams p. Interventorius pareiškė, kad jis savo misija esąs labai patenkintas. Visais klausimais jam esą pavykę gerai susitarti.

Finansų ir susisiekimo ministeriai S. Pauly.

Į S. Paulo atvyko Brazilijos susisiekimo ir finansų ministeriai, kurie aplankė žymesnias vietas S. Paulo miesto ir kaimuose provincijos miestuose. S. Pauly abu ministeriai buvo gražiai ir iškilmingai sutikti.

Atidaryti nauji muitinės rūmai Santos.

Lapkričio 19 d. iškilmingai atidaryti nauji dideli Santos muitinės rūmai iškilmišose dalyvavo finansų ir susisiekimo ministeriai bei šiaip daug aukštųjų svečių. Tą pat dieną pašventintas naujas Gaffrė ir Guinle paminklas, kurį pastatė Cia Docas do Santos.

— S. Paulo mieste vieši Zolble ir kivyskupas Atimivius Yuakin, kuris yra rytų katalikų bažnyčios patriarkas.

SPORTAS

FUTBOLAS IR „MEŠKOS PATARNAVIMAS“.

Praeitą sekmadienį Mokos lithuaniečiai žaidė futbolo rungtynes su žymiu klubui „U. Democratico“ ir užpelnytai jas laimėjo 2 : 1. II-sios komandos baigė lygiomis 0 : 0. Rungtynės praėjo su didele lithuaniečių persvara, dalyvaujant tūkstantinei žiūrėtojų miniai.

Reikia pastebėti, kad kampeonato vadovybės pastatytai brazilai teisėjai palaiko savuosius ir delto labai trukdo visą žaidimą. Mūsų torsida (žiūrėtojai, rėmėjai) turi rimto pagrindo pasipiktinti teisėjų šališkumu, bet neturi jokių teisų kištis į rungtynių eigą. Tenka matyti jau ne vienas kartas toki neleidini ir mums lietuviams darą gėdą mūsų

šū torsidos pasielgimai, kada publika veržiasi į aikštę ir ima čia šeiminių kauti.

Reikia griežtai priminti gerbiamai torsidai, kad aikštėje laike žaidimo šeiminkais yra teisėjas ir komandų kapitonas. Joks pašalinis žmogus neturi teisės kištis į rungtynių tvarką. Net ir patys žaidikai neturi teisės priešintis teisėjo ar savo kapitono sprendimui. Del įvykusių incidentų su mūsų torsida kampeonato vadovybė buvo norėjusi lithuaniečius suspenduoti, bet prisiminusi mūsų žaidikų drausmingumą, susilaikė.

Užtokius «meškos pasitarnavimus» žaidikai negali būti dėkingi savo torsidai, nors ji kitais atvejais ir daug jiems padeda.

E.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Klebonių kaimo, Pažaislio vals., Kauno apskr.
 2. Zungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.
 3. Pil. Katrė Lukoševičienė, gyv. Pepalių kaime, Babių vals., Kauno apskr. nuo p. m. spalio mėn. 21 d. paieško savo vyrą Joną Lukoševičių, emigravusį Brazilijon 1929 m. Ankščiau jis gyveno: rua Galvão Bueno Nr. 80, S. Paulo Brasil.
 4. Katkų Adolfą, kilusį iš Šiaulių
 5. Mateiką Antaną, kilusį iš Malėtų valsė. Utėnos apskr.
 6. Bučinską Joną, kilusį iš Kauno m.
 7. Sabalinauską Mykolą kilusį iš Vandžiogalos valsė. Kauno apskr.
- Visi piliečiai, kurie žino aukščiau išvardintųjų asmenų gyvenamąsias vietas, arba išvardintieji patys perskaitys šį skelbimą, teprašę jų adresus, arba patys atsilanko į Konsulatą.

Pranešimai

EKSKURSIJA Į SANTOS!

«Vilties» S-gos Centro Valdyba organizuoja didelę ekskursiją į Santos miestą, šių metų gruodžio 9 d., sekmadienį. Užsirašyti gali nariai ir pašaliniai iki šeštadienio, gruodžio 8 d., 6 val. vak., įmokant 58000 (bilietas ten ir atgal). Bus parūpinti specialiai vienas ar du vagonai (žiūrint į važiuojančių skaičių). Užsirašyti galima C. Valdyboje ir skyriuose. Skyriuose užsirašyti reikia vieną dieną ankščiau.

Ekskursija išvažiuoja 6 val. ryto (sekmadienį) iš Luz stoties. Stotyje reikia būti bent 15 minučių prieš 6 v. Užsirašyti galima: rua Bandeirantes, 92, liet. mokyklose ir pas «Vilties» S-gos narius visuose skyriuose.

Centro Valdyba.

JAUNIME, nepraleisk progos!

«Vilties» Mokos skyrius šį sekmadienį, lapkričio 25 d., rengia gražų VAKARĄ, Lietuvų Namų salėje rua Bandeirantes, 92.

Bus vaidinama juokinga komedija

„Jonas Nusizūdė“

Vakarų pradžia 7 val. vak.; pabaiga 12 val. nak.

GRIPŽ «VILTIES» DŪDU ORKESTRAS.

D é m e s i o !

Šiuo pranešu, kad L. K. Bendruomenės Bom Retiro skyriaus susirinkimas šaukiamas šį pirmadienį, lapkričio 26 d. Bom Retiro liet. mokyklos salėje, rua Bandeirantes, 92. Mokos skyriaus susirinkimas šaukiamas lapkričio 29 d. (ketvirtadienį) Mokos mokyklos salėje, rua Dias Leme, 53 ir V. Anastazijos skyriaus susirinkimas šaukiamas lapkričio 28 d. (trečiadienį). Visur susirinkimų pradžia 7 val. vak.

Susirinkimuose privalo dalyvauti visi šių rajonų L. K. Bendruomenės įgaliointiniai, nariai bei prijaubiantieji. Bus svarstoma daug svarbių ir įdomių klausimų, o jei bus laiko, tai bus skaitomos ir įdomios paskaitos. Lauk šiuo gausingo atsilankymo.

Kun. B. Sugintas

S. Paulo L. K. Klebonas.

Medus.

V. Zarakausko bitininkystės yra grynas, centrifuguotas, turįs malonų kvapą ir gerą skonį. Gaunamas šiose vietose:

Rua Rio Branco, 3; Largo General Osorio, 5-A.; rua Carmo Cintra pas J. Paužį; rua Voluntarios da Patria, 59; rua Newton Prado, 86; rua José Paulino, 151; rua Bandeirantes, 92 ir V. Anastazijos, rua Costa Pinto, 13.

REIKALINGI DU DARBININKAI —

SIUVĖJAI. Atlyginimas geras.

Kreiptis: Siuvykla «KAUNAS», rua Duque de Caxias 6 — A.

MOKOJE, RUA DA MOOCA, 508.

«Vilties» B. Retiro skyr. š. m. lapkričio 24, šeštadienį, rengia nepaprastą VAKARĄ. Bus vaidinama labai įdomi drama iš kovų už Lietuvos Nepriklausomybę

„Laisvės Kovotojai“

Be to „Vilties“ choras padainos keletą gražių lietuviškų dainų. Pirmą kartą taip įdomi programa! Nė vienas nepraleiskite progos! Visi, visi atsilankykite! Pakvietimus būtinai pasirūpinkite iš anksto, nes vietoje nebūs. Pakvietimai gaunami: «Lietuvio» Redakcijoje, pas Mokos liet. mokytoją, Mokos sportininkų patalpoje ir pas «Vilties» narius visuose skyriuose. Pradžia 8 val. vak. Pabaiga 4 val. ryto.

VILLA PAULISTA

ITAQUERA FCB 30ma DE S. PAULO

NUO 300^{rs} MTD. ILGAM ISSIMO KEIMU

PILKURKIMATAS CERKS JANDUO 30 TRAJUKINI KAS DIENA

SOC. ITAQUERA LTDA

ESCR. R. S. BENTO 7 ESCR. DE VENDAS EM ITAQUERA

TEL 2-7784

Sociedade Itaquera

Pašalynizime statybą ant mūsų sklypų iki 15 metų (išsimokėjimui). Nė vienas šios kompanijos agentas nėra įgaliotas daryti pakvitavimus.

„Parque das Nações & Parque Peruche“

Grynas oras, anilinio vanduo, elektros šviesa, geriausias autobusų linijos, kino atvirame ore maudyklė, pramogų klubai, mokykla, 400 naujai pastatyti namai ir t. t.

Parque das Nações randasi 1.600 metru atstu nuo S. Bernardo stoties, kur kas dien eina 52 traukiniai. Žemės sklypai iš 300 kv. m., 4000 plytu, 400 prancizišku dolakku ir 20 čerpiu, mėnesiniam išsimokėjimui nuo 16990.

Parque Peruche randasi 800 metru atstu nuo bondės linijos Nr. 55 (Casa Verde) žemės sklypai iš 300 kv. m., su 4000 plytu, 400 prancizišku dolakku ir 20 čerpiu, mėnesiniam išsimokėjimui nuo 26100.

Statome namus išsimokėjimui su mažais įnašais.

INFORMACIJOS: Centralinė rastiinė: Praça da Sé 9, 2 aukštas. Tel. 2-4450 S. Paulo. S. Bernarde ir pas Juozą Virbicką pardodu. sklypuose, Av. Brásil, 9 ir pas Mario Freitas, Largo da Estação (Emporio Angelini) Tel. 269. Casa Verde pas Vladą Verbicką pardodu. sklypuose, arba pas Luiz Pontes — Praça do Centenario Nr. 3 (gale bondės linijos 55).